

vergadering **2**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 2 oktober 2019

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	3
VERONTSCHULDIGINGEN	3
BOODSCHAP	3
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	3
VERKIEZING VAN DE VLAAMSE REGERING	3
POLITIEKE FRACTIES	
Wijzigingen in het bestuur	5
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	5
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	5
REGEERAKKOORD	
– 31 (2019-2020) – Nr. 1	
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2020	
– 31-A (2019-2020) – Nr. 1	5
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de vrijgave van de budgettaire tabellen ter beoordeling van het regeerakkoord	
– 106 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	11
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	12
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de vrijgave van de budgettaire tabellen ter beoordeling van het regeerakkoord	
– 106 (2019-2020) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	12
ONTSLAG VAN DE VOORZITTER	13
MOTIE VAN ORDE	
Voorstel tot aanvulling van de agenda	13
VERKIEZING VAN DE VOORZITTER	14
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	14

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Wilfried Vandaele

– *De vergadering wordt geopend om 14.09 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

Iemand heeft me daarnet gezegd dat ik eruitzie alsof ik niet heb geslapen. Dat komt omdat ik niet heb geslapen, maar ik ben niet de enige in dit halfroond als ik rond me kijk. *(Gelach)*

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging is van leden die ingekomen zijn van de volgende leden:

Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

BOODSCHAP

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 18 september 2019 deelt de voorzitter van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat die assemblee zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Jos D'Haese bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik zou hier graag een motie van orde indienen om een opheldering van de stand van zaken te vragen. We zullen hier zo meteen een Vlaamse Regering verkiezen en een Vlaams regeerakkoord aanhoren, maar we hebben in verband met de inhoud van het Vlaams regeerakkoord geen enkel cijfer gekregen. We kennen de posten, maar we kennen geen cijfers.

De voorzitter: Mijnheer D'Haese, dat is een zeer wijze opmerking, maar ze komt misschien iets te vroeg. Ik stel voor dat we eerst zorgen dat we een Vlaamse Regering hebben en dat u dan aan die regering die vraag stelt. *(Applaus. Opmerkingen)*

Ik stel voor dat we daar straks, na de eedaflegging, op terugkomen.

Het incident is gesloten.

VERKIEZING VAN DE VLAAMSE REGERING

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is verkiezing van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering telt ten hoogste elf leden. Ten minste één lid heeft zijn woonplaats in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

De scheidende regering was als volgt samengesteld:

mevrouw Liesbeth Homans;
mevrouw Hilde Crevits;
de heer Sven Gatz;
de heer Ben Weyts;
de heer Jo Vandeurzen;
de heer Philippe Muyters;
mevrouw Lydia Peeters;
de heer Koen Van den Heuvel.

Ik heb een lijst ontvangen waarop volgende kandidaten voor de Vlaamse Regering zijn voorgedragen in volgende orde van voordracht:

de heer Jan Jambon;
mevrouw Hilde Crevits;
de heer Bart Somers;
de heer Ben Weyts;
mevrouw Zuhail Demir;
de heer Wouter Beke;
de heer Matthias Diependaele;
mevrouw Lydia Peeters;
de heer Benjamin Dalle.

De lijst is ondertekend door de volstreekte meerderheid van de Vlaamse volksvertegenwoordigers, is samengesteld uit personen van verschillend geslacht en omvat ten minste één lid dat tot het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad behoort.

Ik wijs de vergadering in het bijzonder op artikel 60, §5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, die voorschrijft dat de orde van voordracht van de kandidaten de orde van voorrang van de leden van de Vlaamse Regering bepaalt.

Vraagt iemand hieromtrent het woord? *(Nee)*

Dan verklaar ik verkozen tot leden van de Vlaamse Regering in volgende orde van voorrang:

de heer Jan Jambon;
mevrouw Hilde Crevits;
de heer Bart Somers;
de heer Ben Weyts;
mevrouw Zuhail Demir;
de heer Wouter Beke;
de heer Matthias Diependaele;
mevrouw Lydia Peeters;
de heer Benjamin Dalle.

Mag ik de verkozen leden van de Vlaamse Regering uitnodigen hier vooraan in het halfroond plaats te komen nemen om, bij het afroepen van hun naam, in mijn handen de eed af te leggen, die luidt als volgt: "Ik zweer getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van het Belgisch volk."

– De leden van de Vlaamse Regering leggen de eed af.

Dames en heren ministers, ik geef u akte van uw eedaflegging. *(Applaus)*

De Vlaamse Regering is aldus samengesteld.

POLITIEKE FRACTIES

Wijzigingen in het bestuur

De voorzitter: Dames en heren, de N-VA-fractie deelt mij mee dat Matthias Diependaele wordt vervangen door Andries Gryffroy als fractievoorzitter ad interim en de Open Vld-fractie deelt mij mee dat Bart Somers als fractievoorzitter wordt vervangen door Willem-Frederik Schiltz. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, om de Vlaamse Regering in de gelegenheid te stellen om haar voorzitter aan te duiden en de minister-president om de eed in handen van de Koning af te leggen, is de plenaire vergadering zolang geschorst. Wij komen ten vroegste om 15 uur hier opnieuw samen.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.20 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.21 uur.*

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, conform artikel 60, §4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen heeft de Vlaamse Regering in haar midden minister Jan Jambon tot voorzitter aangeduid.

De Koning heeft zijn aanwijzing tot voorzitter bekrachtigd en minister-president Jan Jambon heeft in handen van de Koning de eed afgelegd.

REGEERAKKOORD

– 31 (2019-2020) – Nr. 1

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2020

– 31-A (2019-2020) – Nr. 1

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn het regeerakkoord en de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2020.

Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voorzitter, beste collega's, ik leg mijn eerste Septemberverklaring als minister-president af in oktober. De Oktoberrevolutie vond ook plaats in november en het Oktoberfest in München heeft plaats in september, dus een uitzondering in de geschiedenis is dat niet.

Vandaag leg ik u een regeerakkoord voor dat het lange wachten hopelijk de moeite waard maakt. Een regeerakkoord dat de blik op de toekomst gericht houdt, maar dat ook tegemoetkomt aan de bezorgdheden van de Vlamingen.

Vlaanderen mag nog zo'n fantastische plek zijn om te wonen, te werken en te leven, de economie mag nog zoveel pieken als ze wil, er is ook onbehagen in onze samenleving, daar moeten we niet flauw over doen.

Mensen zijn boos, omdat ze, zelfs als ze heel hard werken, relatief weinig centen overhouden. Boos, omdat ze het gevoel hebben dat de lasten en de lusten niet evenredig verdeeld zijn. Boos, omdat ze zich hier benadeeld voelen. Boos, omdat de politiek daar volgens hen te weinig op ingrijpt.

Dames en heren, ik kan voor die boosheid begrip opbrengen. Ik voel mij daar ook mee verantwoordelijk voor. Maar daar kopen we niks mee. Ik wil vandaag iedereen oproepen om het negativisme achter zich te laten.

Ik wil Vlaanderen vandaag een concreet aanbod doen. Ik stel voor dat we samen een verhaal schrijven, over de grenzen van politiek, bedrijfs- en verenigingsleven heen. Een verhaal dat alle Vlamingen kan enthousiasmeren, wat hun afkomst, overtuiging of geaardheid ook moge zijn. Een verhaal dat mensen fier maakt en aan de slag doet gaan en dat onze cultuur en onze economie aanzwengelt.

We moeten Vlaanderen boven zichzelf doen uitstijgen. We hebben alle troeven in handen om voortrekker te zijn in Europa en in de wereld: een uitstekende ligging, bloeiende zeehavens, bruisende steden, schitterende bedrijven en een rijkdom aan talent. Wij hebben alles om de wereld te verbazen.

Vlaanderen is in topvorm. En ik kan mijn voorganger Geert Bourgeois daar niet genoeg voor bedanken en feliciteren. De ploeg van Geert heeft vijf jaar lang uitstekend werk geleverd. De werkloosheid is in vier jaar tijd met 20 procent gedaald. Onze productiviteit is top. Cultureel, wetenschappelijk en sportief blinken we uit.

Maar we moeten nu een stap verder gaan. De volgende jaren zal de wereld ingrijpend veranderen. Het is gedaan met 'business as usual'. Onder meer door de technologie die in een razend tempo evolueert, zal niets nog hetzelfde zijn. En dat stelt ons voor grote uitdagingen.

Maar er komen ook kansen op ons af die Vlaanderen met beide handen moet grijpen. De jaren 20 van de 21ste eeuw, die over drie maanden aanbreken, zullen opnieuw 'roaring twenties' worden, maar ze zullen van ons zijn. Ze moeten van ons worden. We willen Vlaanderen in de spits houden op het vlak van innovatie, digitale transformatie en technologie. Onze mensen en bedrijven moeten alle kansen krijgen om door te groeien tot internationale spelers. Wij willen Vlaanderen sterker, welvarender en hechter te maken.

Dat is een opdracht die ons op het lijf is geschreven. Vlamingen zijn altijd tot veel in staat geweest. Onze veerkracht is legendarisch. Baanbrekende innovaties zijn door de eeuwen heen ons handelsmerk geworden. Vlaanderen is bekend om zijn werklust, zijn innovatiekracht en zijn technologische vooruitgang. De uitdagingen zijn groot, maar er is geen enkele reden tot pessimisme. Integendeel, we kunnen het morgen beter hebben dan vandaag. We moeten uitgaan van ons eigen kunnen. De toekomst van Vlaanderen ligt in onze creativiteit en in ons vermogen om onszelf heruit te vinden. We zijn een welvarende, zelfbewuste natie met een rijke traditie én een veelbelovende toekomst.

Om die ambitie waar te maken, doet de regering een beroep op alle Vlamingen en hun talenten. We willen iedereen de kans én de vrijheid geven om vooruit te gaan en boven zichzelf uit te stijgen. Vlaanderen kan alleen sterker worden als we allemaal een inspanning leveren. Dat vergt creativiteit, veerkracht en durf.

De toekomst is aan mensen die hun nek uitsteken en bakens verzetten. We moeten zelfvertrouwen uitstralen, durven en trots in de wereld staan. De lat moet hoog liggen, maar we willen iedereen meenemen.

Dat is de reden waarom de nieuwe Vlaamse Regering fors in onderwijs gaat investeren. We gaan resoluut voor onderwijs van topkwaliteit, dat focust op kennisoverdracht, naast vaardigheden en persoonlijkheidsvorming. Met evenveel werkingsmiddelen voor het kleuter- als voor het lager onderwijs. Met voldoende leerkrachten die al onze steun krijgen, respect verdienen en niet verzuipen in de paperassen. Met speciale aandacht voor de beheersing van de Nederlandse taal.

Met ouders die de maximale vrijheid krijgen om een school voor hun kinderen te kiezen. En met leerlingen die geprikkeld en gestimuleerd worden om hun toekomst in eigen handen te nemen.

Ik doe dan ook een appel op onze jongeren, want we hebben jullie allemaal heel hard nodig. Geef de hoop niet op. Wij zullen jullie meer dan ooit nodig hebben om de omslag naar een circulaire economie waar te maken. Het is met jullie inzet vandaag, op de schoolbanken, dat wij de strijd tegen de klimaatverandering zullen winnen. Ga niet mee in het doemdenken, maar ga de uitdaging aan. (*Applaus bij de meerderheid*)

Dankzij innovatie en dankzij technologie kunnen en zullen wij de klimaatuitdagingen aanpakken zonder de welvaart die onze ouders en grootouders hebben opgebouwd, af te breken.

Collega's, Vlaanderen moet zijn blik richten op het noorden, op Nederland, op Duitsland en op de Scandinavische landen. Landen met een solide welvaartstaat en een sterke economie.

Vandaag is bijna 75 procent van de mensen tussen 20 en 64 jaar aan het werk. Dat moet 80 procent worden, zoals in Nederland of in de Scandinavische landen.

Het zal alle hens aan dek zijn om iedereen te activeren. Daarom voeren we met de nieuwe regering de jobbonus in. Ook wie een lager loon heeft, moet voelen dat werken loont. Daarom maken we werk van een leercultuur, om loopbanen en om bedrijven sterker te maken.

We vragen de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsvorming (VDAB) om nog creatiever uit de hoek te komen als matchmaker tussen mensen zonder job en potentiële werkgevers. En om werk en gezin beter te kunnen combineren, zorgen we ook voor extra plaatsen en meer flexibiliteit in de kinderopvang, met voorrang voor werkende ouders en werkzoekenden die een opleiding volgen.

Maar, collega's, onze gemeenschap is gelukkig meer dan enkel economie en harde cijfers. Excellentie betekent ook warm zijn voor wie kwetsbaar is of wie tegenslag heeft en onze steun nodig heeft. We maken honderden miljoenen euro's extra vrij voor welzijn en voor zorg. Al die middelen moeten zo veel mogelijk naar de mensen zelf gaan, en zo min mogelijk naar de structuren. Voor mensen met een handicap dringen we de wachtlijsten zo snel mogelijk terug. Er komt een beter zorgbudget voor ouderen die moeite hebben om de rusthuisfactuur te betalen, we voorzien in meer personeel per rusthuisbed en we verstrengen de controle op de dagprijzen. En sociale voordelen, collega's, zullen niet langer afhankelijk zijn van iemands statuut, maar wel van zijn of haar inkomen, zodat ook werkende mensen met een laag loon ervan kunnen blijven genieten. Dit is een van de elementen in onze aanpak van armoede.

Wij zullen die warmte en die geborgenheid verstrekken aan iedereen die hier geboren wordt, opgroeit, woont, werkt en leeft, maar ook aan hen die hier een nieuw leven willen opbouwen en zich voluit inschrijven in onze gemeenschap. Wie deel wil uitmaken van onze gemeenschap, verdient alle kansen, maar we verwachten wel van iedereen een bijdrage.

Ons maatschappijmodel is gebaseerd op rechten en op plichten, en net dat maakt onze samenleving sterk. Met deze regering is de tijd definitief voorbij dat mensen van alle voordelen kunnen genieten zonder dat ze zelf eerst een inspanning doen. (*Applaus bij de meerderheid*)

Collega's, dat vraagt een duidelijkere en striktere aanpak in ons inburgeringsbeleid. De toegang tot ons sociaal systeem wordt beperkt en voorwaardelijk.

Inburgering zal niet langer vrijblijvend zijn. De lat wordt hoger gelegd als het aankomt op kennis van het Nederlands en van onze normen en waarden.

Dames en heren, ik wil over één basisprincipe heel duidelijk zijn. Het toegangsticket tot onze gemeenschap wordt duurder, ja. Maar eenmaal in onze gemeenschap opgenomen, is ieder individu een gelijkwaardige Vlaamse burger. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ik gruw van elke vorm van racisme en ik maak er een erezaak van om met deze regering discriminatie, in welke vorm dan ook, hard aan te pakken. *(Applaus bij de meerderheid)*

En dat kan enkel als we ons als gemeenschap én als individu weerbaarder maken. De neutraliteit bij de overheid en het gemeenschapsonderwijs, de strengere erkenningsvoorwaarden voor geloofsgemeenschappen en scholen, de Vlaamse minister van Justitie, het handhavingsbeleid, ... het is er allemaal op gericht de vrije samenleving in stand te houden. Ik wil dat elke Vlaming weet en beseft dat zijn rechten en zijn vrijheden gewaarborgd zijn, maar dat wij streng zullen zijn voor elke vorm van misbruik. *(Applaus bij de meerderheid)*

Collega's, Vlamingen die grenzen verleggen, verdienen alle steun. Ook de Vlaamse overheid moet durf uitstralen. De overheid is er niet voor zichzelf, maar om de Vlaming sterker te maken. Elk individu moet de vrijheid krijgen om zijn eigen toekomst uit te tekenen.

Vlamingen staan bekend om hun realisme en om hun doeltreffendheid. Naast onze werkkraft hebben we het altijd moeten hebben van onze hersenen. En die hersenen moeten we nu inzetten om technologische innovaties te doen die maatschappelijke problemen kunnen oplossen. Ook in de hedendaagse digitale wereld en in de data-economie kunnen wij grenzen verleggen.

Ik doe een warme oproep aan alle Vlamingen om met creatieve oplossingen te komen. Deze regering wil er een zijn die dingen mogelijk maakt, die helpt en faciliteert in plaats van verbiedt en reguleert. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ik wil in de komende maanden, samen met het bedrijfs- en het verenigingsleven en met het middenveld een strategie uitdokteren over hoe we Vlaanderen top kunnen maken op het vlak van innovatie en digitale transformatie. Alle ideeën daarover zijn meer dan welkom. *(Applaus bij de meerderheid)*

En ik vraag aan u, Vlaamse volksvertegenwoordigers, om Vlaanderen institutioneel klaar te maken voor de toekomst. Wij hebben de ambitie om maximaal gebruik te maken van onze autonomie en deze in de ruimste zin in te vullen. Maar het is aan het Vlaams Parlement om in alle vrijheid en ruimte een grondige reflectie op te starten over de gewenste staatsinrichting, een staatsinrichting die de samenwerking tussen Vlamingen, Franstaligen en Duitstaligen in dit land duurzaam kan verbeteren.

Maar, collega's, Vlaanderen kan pas echt stralen, als het ook cultureel schittert. Onze creatievelingen – van vroeger en van nu – zijn het uithangbord van de mogelijkheden die Vlaanderen in zich draagt. We mogen trots zijn op onze kunst, onze cultuur en onze manier van leven.

Gustav Mahler zei dat traditie niet het aanbidden van de as is, maar het doorgeven van het vuur. Ik geloof dat dat correct is. De canon van Vlaanderen die onze Vlaamse Regering met onafhankelijke experts wil uitwerken, heeft juist dat tot doel – niet om Vlaanderen te betonnen in de eeuwigheid, maar net om de dynamiek aan te reiken waarmee wij onze toekomst kunnen vormgeven. Niet het aanbidden van de as, maar het doorgeven van het vuur. *(Applaus bij de meerderheid)*

Collega's, alles staat of valt uiteraard met het budgettaire plaatje. Ik ben blij dat we de nodige middelen hebben gevonden om verder te kunnen investeren in Vlaanderen. Want anders kunnen we geen top 5-innovatieregio in Europa worden. De Vlaamse Regering heeft steile ambities en zal meer dan ooit een investeringsregering zijn. We zullen de volgende vijf jaar 1,65 miljard euro extra investeringen lanceren. Die zijn bestemd voor schoolgebouwen, sociale woningen, openbare werken, sportinfrastructuur, cultuur, innovatie enzovoort.

Vanaf 2021 gaan we opnieuw voor een begroting in evenwicht, wat belangrijk is om Vlaanderen op lange termijn financieel gezond te houden. Ik zal u volgende week graag uitleggen hoe we dat budgettaire pad precies uitzetten. Ik zal de voorzitter van het Vlaams Parlement vragen om daarover een commissie bij elkaar te roepen. Vandaag heb ik u vooral willen doordringen van het belang van het maatschappelijk project waar we met deze regering voor gaan. (*Applaus bij de N-VA*)

Het is een project waarbij we letterlijk en figuurlijk naar boven kijken en bouwen aan een excellent Vlaanderen. (*Applaus bij de meerderheid*)

Voorzitter, beste collega's, deze regeringsverklaring is een engagementsverklaring. Wij willen ons voluit engageren, met slechts één doel voor ogen: het belang, het welzijn en een goede toekomst voor alle Vlamingen.

Ook al zitten hier collega's die het niet eens zijn met alle voorstellen die in ons akkoord zijn opgenomen, toch durf ik hen vandaag oproepen om mee te werken aan plannen die dat doel helpen bereiken. Dat zijn we, als vertegenwoordigers van het Vlaamse volk, toch aan de Vlamingen verschuldigd.

Een zeer respectabele voorganger van mij zag zijn belofte ook als een opdracht: wat we zelf doen, moeten we beter doen. Dat kan alleen maar als we geloven en willen doen wat gebeiteld staat boven de deur van het prachtige paleis van de heren van Gruuthuse in Brugge: 'Plus est en vous'. Ik wil dat nog versterken: 'Plus est en nous'!

Ik dank u allen hartelijk. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Rousseau heeft het woord.

Conner Rousseau (sp.a): Minister-president, proficiat met uw regering. De sp.a-fractie kijkt ernaar uit om met jullie in debat te gaan en om op een eerlijke manier dat debat te voeren. Maar nu moeten we eventjes serieus zijn: hoe kunnen wij op een eerlijke manier dat debat voeren als we niet weten met welke cijfers u spreekt? Wij vragen dus, om een eerlijk debat te kunnen voeren, dat ook u eerlijk bent en volledig bent. Wij vragen transparantie over de begroting. Wij vragen dus om ten laatste vandaag nog die begrotingstabellen te kunnen zien, die ervoor moeten zorgen dat uw keuzes en uw woorden niet hol blijven, die staven waar u voor staat. Ik dank u. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, alles staat of valt met het budgettaire plaatje, zei de minister-president hier zonet. Maar wij krijgen het budgettaire plaatje niet mee. We hebben hier zonet een bisnummer gehoord van de persconferentie waarop het regeerakkoord werd voorgesteld, maar geen enkel concreet cijfer over hoe het beleid er zal uitzien. Sommige cijfers lekken uit. Denk maar aan de 270 miljoen euro voor de wachtlijsten in de zorg. Die baren mij onwaarschijnlijk veel zorgen. Op uw congressen komt u er misschien mee weg de mensen te laten stemmen zonder hun informatie te geven. Maar hier zijn we in het parlement en het parlement verdient om de informatie te hebben waarover het moet stemmen

en debatteren. Ik vraag daarom met aandrang om die budgettaire tabellen beschikbaar te maken, zodat we hier een democratisch debat kunnen hebben over de echte keuzes waar het over gaat.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik sluit mij aan. Minister-president, u komt natuurlijk van een ander parlement naar hier. U hebt over uw timing gezegd dat u een Septemberverklaring hebt afgelegd in oktober. Ik heb daar alle begrip voor. Maar wat mij betreft, is het reglement van dit parlement glashelder. Ik wijs u op artikel 83. Daar staat zeer duidelijk dat wij voor de Septemberverklaring ook de krachtlijnen van de begroting voor het jaar daarna moeten hebben. Dat is hier de vorige jaren altijd zo geweest. Onmiddellijk na de Septemberverklaring volgde er een persconferentie van de minister van Financiën en Begroting, die het centenblaadje presenteerde. U zei daarnet letterlijk: 'We hebben de nodige middelen gevonden.' Dit zijn harde cijfers, de begrotingscijfers. Dan verwacht ik van een minister-president die zegt dat de lat hoog ligt en hoger moet liggen, minstens dat hij transparantie geeft in functie van het debat van vrijdag. Ik lees in uw begrotingsakkoord zeer veel uitgaven, maar ik vraag mij af wie het zal betalen en hoe u dat zult betalen. Dat zijn twee essentiële vragen. Als wij vrijdag geen debat in het ijlle willen hebben, dan heeft het parlement recht op die cijfers.

Voorzitter, ik kijk naar u en ook naar uw opvolger, mevrouw de voorzitter: u moet in mijn ogen in dezen de kant van het parlement kiezen. Ik dring erop aan dat deze cijfers ons ter beschikking worden gesteld zodanig dat we tenminste een deftig inhoudelijk debat kunnen voeren. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, ik hoor veel optimisme in uw eerste beleidsverklaring, maar wat koopt de Vlaming met uw optimisme als daar geen centen tegenover staan, als de Vlaming, als de Vlaamse volksvertegenwoordigers geen 'checks and balances' kunnen uitvoeren op de woorden die u hebt uitgesproken? Er is heel veel gesproken over een begroting in evenwicht en over een uitstel van het evenwicht. Tot wanneer? Heel dat debat is gevoerd in de pers en het Vlaams Parlement zit erbij en kijkt ernaar en krijgt geen cijfers. U zegt dan dat de maatschappij veel meer is dan economie en harde cijfers. Blijkbaar wilt u dat dan meteen zelf bewijzen door aan het parlement helemaal geen cijfers te geven. Ik vind dat een zeer jammere en zeer betreurenswaardige manier van werken.

U zegt nu dat u vandaag de regeringsverklaring houdt. Op de agenda staat nochtans óók een verklaring betreffende de krachtlijnen van de begroting 2020, ook al is het dan geen September-, maar intussen al een Oktoberverklaring. U zegt dan dat we volgende week ergens in een commissietje die cijfers gaan bespreken. Excuseer, maar zo werkt een parlement niet. We hebben het aanstaande vrijdag over de Septemberverklaring, we hebben het over het regeerakkoord en daar horen alleen maar de volledige begrotingstabellen bij. We kunnen een debat voeren over de inhoudelijke keuzes die u hebt gemaakt, wat mij betreft graag, maar we kunnen absoluut niet stemmen, een parlement dat zichzelf ernstig neemt, kan niet het vertrouwen geven aan een regering die alleen maar loze plannen de wereld instuurt zonder daar concrete cijfers tegenover te plaatsen. Elk klein bedrijf in Vlaanderen dat wil starten, moeten een financieel plan hebben, maar de Vlaamse Regering vindt het blijkbaar zelf niet nodig om met duidelijke cijfers naar voren te komen. Dat tolereren wij niet, en wij, alle 124 volksvertegenwoordigers, mogen dat hier ook niet tolereren van deze regering. Als u zichzelf van bij het begin van de rit ernstig wilt nemen en ook met het parlement een goede samenwerking wilt hebben, dan komt u vóór het debat van vrijdag met concrete cijfers over uw plannen naar het parlement. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, dank u wel voor een aantal vragen die je natuurlijk van 100 kilometer zag aankomen. Dit was een regeringsverklaring. *(Opmerkingen)*

Dit was onze regeringsverklaring. Mijnheer Janssens, we zullen vrijdag over de regeringsverklaring debatteren. Ik kom van een ander parlement, maar daar heb ik toch het woord 'commissietje', 'zo'n belachelijk commissietje', nooit in de mond durven te nemen. Ik denk dat de commissiewerking in een parlement van groot belang is, dat je daar echt inhoudelijk kunt doorgaan. Ik heb zojuist gezegd, en ik houd me aan mijn belofte, dat we volgende week tot in alle details de begrotingstabel, de meerjarenbegroting met u zullen delen, zowel wat de inkomsten als wat de uitgaven betreft. Ik ben bereid om over elk cijfer met u in debat te gaan, maar voor vrijdag stond een debat over de regeringsverklaring geagendeerd. *(Opmerkingen)*

Mijnheer Janssens en andere leden van de oppositie, wat de begroting betreft: we zullen nog vele weken de tijd hebben om daar tot in de kleinste details op in te gaan. 'I'm your man.' Ik hoop dat ik u kan ontmoeten in die debatten. *(Applaus bij de meerderheid)*

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de vrijgave van de budgettaire tabellen ter beoordeling van het regeerakkoord – 106 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Jos D'Haese bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister-president, net als u ben ik nieuw in dit parlement, maar ik kan de agenda die hier voor ons ligt, wel lezen. Daarop staat: 'Verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2020'. Mijn collega heeft het net al gezegd: we zouden die begroting normaal gezien voor 7 oktober moeten bespreken in een commissie. Het ziet er niet naar uit dat dat nu zal lukken.

Minister-president, de posten zijn verdeeld, maar de cijfers zijn er nog steeds niet. Daarom willen we bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie laten goedkeuren door het parlement om die cijfers vrij te laten geven. Dat is verspreid door de diensten en ik stel voor dat we ons daar met het parlement over uitspreken.

De voorzitter: Collega D'Haese dient bij hoogdringendheid een voorstel van resolutie in. We moeten daarover stemmen bij zitten en opstaan.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, met alle respect, maar het reglement is toch geen vodge papier. Dus desnoods schorsen we, en dan voeren we overleg, maar het reglement is kraakhelder wat dat betreft. Kraakhelder.

De voorzitter: Als u graag schorst, dan kunnen we de vergadering gerust kort schorsen.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 15.49 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.03 uur.*

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Jos D'Haese betreffende de vrijgave van de budgettaire tabellen ter beoordeling van het regeerakkoord – 106 (2019-2020) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, daarnet heeft de heer Jos D'Haese bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Jos D'Haese betreffende de vrijgave van de budgettaire tabellen ter beoordeling van het regeerakkoord.

Collega's, de discussie die we hier hebben, heeft natuurlijk te maken met het feit dat de regeringsverklaring en de Septemberverklaring nu toevallig samenvallen, wat nooit eerder is gebeurd, en waardoor de oppositie vraagt om meer cijfers te hebben dan wat de minister-president daarnet heeft meegedeeld. Dan kunnen we de discussie voeren. Op de agenda staat dat het over de krachtlijnen van de begroting gaat. Dan gaat het er natuurlijk over wat 'krachtlijnen van de begroting' zijn. Wat de minister-president heeft gezegd, zijn dat voldoende krachtlijnen of niet? Ik denk niet dat we die discussie moeten uitputten. Dat lijkt me weinig zinvol. Ik denk dat het nuttiger is dat de heer D'Haese toelicht waarom hij de spoedbehandeling van zijn voorstel van resolutie vraagt en dat we dan bij zitten en opstaan beslissen of we het behandelen.

Als de minister-president eerst nog een toelichting wil geven, mag hij dat gerust doen.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb mijn toelichting daarnet gegeven. De krachtlijnen van de begroting zijn een begroting in evenwicht in 2021, 1,65 miljard euro voor investeringen, vele honderden miljoenen voor welzijn. Ik vind dat formidabele krachtlijnen. *(Opmerkingen)*

Ik nodig u uit tot twee debatten, een over de inhoud en een over de centen. Tegen eind volgende week weten jullie alles, tot in de details. Dat is mijn uitnodiging aan dit parlement. *(Applaus bij de meerderheid)*

Jos D'Haese (PVDA): De hoogdringendheid lijkt me duidelijk. We hebben vrijdag, overmorgen, een debat over het beleid van de komende vijf jaar. Minister-president, dat gaat én over de inhoud én over de centen, want dat hangt uiteraard samen. Dat gaat over het beleid dat we hier de komende vijf jaar gaan voeren in Vlaanderen. We hebben daar meer cijfers voor nodig dan de frase 'vele honderden miljoenen'. Ik denk dat het duidelijk is dat we die krachtlijnen en die budgettaire tabel nodig hebben om ons te kunnen voorbereiden op een degelijk debat vrijdag, hier in de plenaire vergadering. Ik roep absoluut ook de meerderheidspartijen op om hun rol als parlamentslid op te nemen en deze hoogdringendheid mee goed te keuren. *(Applaus bij de PVDA en Groen)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan. (*Opmerkingen*)

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen.

Het voorstel van de minister-president houdt in om in elk geval de cijfers ten gronde te bespreken in commissie. Ik denk dat er twee mogelijkheden zijn. Ofwel zijn intussen onze vaste beleidscommissies samengesteld, wat in de loop van volgende week zou moeten gebeuren, ofwel kan het Bureau natuurlijk beslissen om de Commissie ad hoc bij elkaar te roepen om zich hierover te buigen. Ik laat dit graag over aan het Bureau van het Vlaams Parlement.

Inmiddels blijft het voorstel van resolutie van de heer Jos D'Haese betreffende de vrijgave van de budgettaire tabellen ter beoordeling van het regeerakkoord naar de commissie ad hoc verwezen.

Het incident is gesloten.

ONTSLAG VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, nu we een nieuwe regering hebben en we de regeringsverklaring met de krachtlijnen van de begroting hebben beluisterd, zit mijn taak erop en kan ik ook met een gerust gemoed ontslag nemen als voorzitter van het Vlaams Parlement. Ik ga dit doen zodra een nieuwe voorzitter is verkozen. Uit de vele blijken van medeleven maak ik op dat jullie het eigenlijk bijna allemaal bijzonder jammer vinden. (*Gelach*)

Jullie komen daar wel overheen. (*Gelach. Applaus bij de meerderheid*)

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Andries Gryffroy bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, ik vraag een aanvulling van de agenda met de verkiezing van de nieuwe voorzitter van het Vlaams Parlement.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? (*Instemming*)

Zijn jullie zeker? (*Gelach. Applaus*)

Dan stel ik voor dat de verkiezing van de voorzitter van het Vlaams Parlement onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

VERKIEZING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de verkiezing van de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Vraagt iemand het woord omtrent de verkiezing van de voorzitter?

De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Voorzitter, we hebben even met alle fracties overlegd en we zouden graag mevrouw Homans voorstellen als nieuwe voorzitter van het Vlaams Parlement.

De voorzitter: Zijn er nog andere voorstellen? *(Neen)*

Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen, verklaar ik mevrouw Liesbeth Homans verkozen tot voorzitter van het Vlaams Parlement en ik verzoek haar hier op het gestoelte te komen plaatsnemen. *(Applaus)*

Mevrouw Homans, het zijn grote schoenen die u moet vullen, namelijk de schoenen van de heer Peumans. Als ik uw schoenmaat bekijk, zal dat lukken. *(Gelach. Applaus)*

– *Liesbeth Homans, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Dames en heren, ik wil mijn voorgangers, de heer Vandaele en de heer Peumans, van harte bedanken. Ik wil het voltallig Vlaams Parlement danken voor de steun voor mijn kandidatuur voor het voorzitterschap.

Ik zal mijn best doen om een voorzitter te zijn van alle Vlaamse volksvertegenwoordigers, van links en rechts. Ik zal, samen met jullie, de Vlaamse Regering met heel veel plezier controleren.

En ten slotte, het is misschien niet zo verstandig om dat te doen, maar ik beloof iedereen plechtig dat ik ga werken aan mijn non-verbale communicatie. *(Applaus)*

Een goede belofte blijkbaar, zodat niemand kan zien wat ik van zijn of haar vraag vind. *(Gelach. Opmerkingen)*

En van het antwoord misschien ook, collega Janssens.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op vrijdag 4 oktober 2019 om 10 uur en eventueel 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.13 uur.*